

PERSBERICHT

28 september 2024

Onderwerp: "Vlaams Regeerakkoord"

Vlaams Agrarisch Centrum

Burgemeester Maenhautstraat 44E – 9820 Merelbeke

Koen Van Den Noortgate – 0475/57.91.69

VACbond – 09/252.59.19 – vac@vac.eu

Bij het **Vlaams Agrarisch Centrum** hebben we op deze zonnige zaterdag, de stukken over landbouw en milieu uit het nieuwe Vlaamse Regeerakkoord, doorgenomen.

De zon riep ons naar buiten, maar gaan we als landbouwer van het nieuwe Vlaamse regeerakkoord ook een zonnig humeur krijgen? In onze reactie beperken we ons tot de echt relevante zaken voor de landbouwsector.

Een vermelding is de rol van de landbouw in klimaat en energie (4.11). Een erg korte passage over de goedgekeurde PAS. De PAS die juridisch door verschillende partijen aangevallen is en waarvan we nog niet weten hoe de PAS die juridische check zal doorstaan. Blijft hier de onzekerheid voor de landbouw bestaan?

Verder geen woord over hoe landbouw een rol kan spelen in de energietransitie door windmolens, vergistingsinstallaties, zonnepanelen op loodsen en stallen, of zelfs kleinschalige biomassaketels.

Het belangrijkste hoofdstuk 5. Landbouw en visserij

De visie (5.1) belooft veel mooie dingen. Het is zeer positief dat er een visie opgemaakt wordt met een tijdsvenster tot 2050. Een landbouwproductie binnen de ecologische grenzen van Vlaanderen drukt mooi en volledig uit waar het **Vlaams Agrarisch Centrum** al sinds zijn ontstaan voor ijvert. Het familiale landbouwbedrijf met zijn specifieke bedrijfsvoering past hier immers perfect in.

In de *Duurzame Toekomst* (5.2) krijgen de familiale landbouwbedrijven de gepaste aandacht. Het level playing field voor landbouwproducten van buiten Europa, waar we bij het **Vlaams Agrarisch Centrum** al jaren voor pleiten, wordt erg zwak verwoord. Het regeerakkoord gaat niet dieper in op hoe de Vlaamse regering dit binnen Europa wil aanpakken. Nochtans is dit ook voor Wallonië een belangrijk punt en kan België hier dus binnen Europa een zeer duidelijk standpunt innemen.

Vlaanderen bestrijdt *overbodige administratieve lasten* (5.3), gaat men dan al onmiddellijk de notie actieve landbouwer en gepensioneerde landbouwer schrappen? In geen enkele sector zien we zoveel reglementering voor landbouwers in bijberoep en pensioengerechtigde landbouwers. Integendeel, in andere sectoren mag men na een volledige carrière zelfs onbeperkt bijverdienen met behoud van het pensioen. Waarom moet hier weer een uitzondering gemaakt worden voor landbouwers???

Ook de vele strikte deadlines moeten meer geharmoniseerd worden. We denken daarbij aan de verschillende aangiftes, het kunstmestregister, enz.

Al 20 jaar wordt er gepraat over mindere administratieve lasten, echter zien we er alleen maar bij komen. Bij het opmaken van regelgeving dient hier in de eerste plaats aandacht aan besteed te worden, maar ook dit missen we in het regeerakkoord. Kan er eindelijk een soort van "administratiecheck" ingevoerd worden?

In de *visie 2030-2050* (5.4) zijn we erg blij dat er aandacht is voor zij-instromers en jonge overnemers. Ook de aandacht voor vorming doet ons veel plezier, hopelijk staan hier ook de nodige fondsen tegenover. Uiteraard moeten hier ook de (nog) niet erkende spelers in betrokken worden en moet de kans gegeven worden aan deze organisaties om zich verder te ontwikkelen en hun kennis over landbouw over te dragen op andere landbouwers.

Ook de rol die landbouw kan spelen in het voedselbeleid, plattelandsbeleid en klimaatbeleid doet ons veel plezier. Voor ons belangrijke thema's als teeltrotatie, compost, niet-kerende grondbewerking, agro-ecologie en circulaire landbouw krijgen een duidelijke vermelding. We missen echter hoe dit in het beleid op een holistische manier zal geïntegreerd worden, de eerste stap, die we zeker en vast erg waarderen, is wel gezet.

5.5 Doelmatige financiering

Bij de verzekering van onze voedselvoorziening moet het GLB, zo vermeldt het akkoord, exclusief gericht zijn op actieve landbouwers. Bij het **Vlaams Agrarisch Centrum** zijn we steeds van oordeel geweest dat een ondernemer die in orde is met algemene administratie zoals ondernemingsnummer, BTW-nummer en aansluiting FAVV aan geen verdere voorwaarden hoeft te voldoen.

De exclusiviteit staat ook haaks op punt 5.4 waar in de visie 2030-2050 men het zij-instromers net makkelijker wil maken. Zij-instromers starten immers vaak net in bijberoep maar worden hierdoor in hun ontwikkeling tot fulltime landbouwer gefnuikt. Bovendien hebben zij-instromers vaak innovatieve ideeën die in het begin niet compatibel zijn met de definities van actieve landbouwer. Deze "exclusiviteit" is volledig ontwikkeld ten gunste van schaalvergroting en intensivering, terwijl we net meer diverse vormen van landbouwproductie nodig hebben.

Bij een eenvoudig en toekomstgericht GLB zijn we erg blij dat er gepleit wordt voor een vereenvoudiging bij Europa. Het is duidelijk dat de huidige hectaresteen niet langer houdbaar is en als we willen inzetten op verjonging en zij-instromers er andere criteria gaan moeten komen. De plafonnering van basisbetalingen is hier alvast een goede aanzet toe.

Het Vlaams Strategisch Plan voor het GLB wil de link leggen met de klimaatdoelstellingen, circulaire landbouw, stadslandbouw, groenblauwe dooradering en andere milieu-aspecten. Echter missen we hier opnieuw hoe dit in het beleid op een holistische manier zal ingepast worden. Het volstaat niet dit te beloven bij de uitvoering als de wetgevende basis het niet toelaat of tegenwerkt.

De eerste alinea uit een **Vlaamse land- en tuinbouw met marktmacht** (5.6) doet ons veel plezier, het **Vlaams Agrarisch Centrum** pleit immers al jaren om meer aandacht voor afname van lokale en biologische producten, en om in overleg te gaan met de federale instanties voor het wegwerken van drempels.

De bijzondere aandacht voor kleine land- en tuinbouwers binnen branche- en producentenorganisaties doet ons veel plezier.

De **toegang tot grond** (5.7) is ook iets waar het **Vlaams Agrarisch Centrum** al vele jaren rond werkt. Dit is erg belangrijk bij de aandacht voor zij-instromers. Rond het herbestemmen van gestopte landbouwbedrijven missen we echter elke vermelding. Bovendien stellen we vast dat de aanpassingen aan de pachtwetgeving in de vorige legislatuur haaks staan op het verhinderen van speculatie op landbouwgronden en op gronden in publieke handen. We missen hier ook de vermelding welke rol het GLB kan spelen in de prijszetting van landbouwgrond.

(5.8) **Innovatie** is natuurlijk erg mooi. Echter moeten we ook bekijken of praktijken die dicht tegen de natuurlijke gang van zaken (bv. beweiding) liggen door de regelgeving niet overboord worden gegooid. Deze praktijken moeten net gefaciliteerd worden zodat met een erg kleine inspanning toch de beoogde doelen – zowel economisch, ecologisch, als sociaal – kunnen gehaald worden.

We zijn ook blij dat vorming sterk belicht wordt, veel ondernemers komen er in de landbouwsector niet bij en dus moet ook vorming die slechts een zeer beperkt aantal deelnemers aantrekt voldoende ondersteund worden.

In het ganse akkoord missen we echter elke vermelding naar een eiwittransitie, zowel voor mens als dier. Evenals de verweving van landbouw en natuur zodat meer natuurinclusieve landbouw of landbouwinclusieve natuur mogelijk kan zijn.

Omgeving (6.)

We zijn heel blij dat samenwerking tussen de verschillende actoren (overheid, middenveld, organisaties, sectoren en burgers) expliciet vermeld wordt. Uiteraard geldt dit ook voor andere beleidsdomeinen – waar het niet zo expliciet gesteld wordt.

Bij de blue deal worden maatregelen voorzien rond pesticiden, die we niet a priori als negatief beschouwen, maar we missen hier de zeer belangrijke link naar een Europees level playing field voor ingevoerde voedingsproducten en zelfs andere handelwaren.

De paragraaf over de wederzijds afgesproken maatregelen tussen de landbouw-, milieu- en natuurorganisaties boezemt ons weinig vertrouwen in. Er wordt niet expliciet benoemd over welke maatregelen het allemaal gaat. Voor het **Vlaams Agrarisch Centrum** is respectvol overleg de sleutel om tot gedragen maatregelen te komen. Wanneer er dan strikte termijnen in een regeerakkoord staan waarna de Vlaamse regering beslist, geeft dit ons het gevoel dat landbouw én natuur opnieuw de speelbal zullen worden van politieke spelletjes.

We zijn wel erg blij dat investeringen in riolering en waterzuivering beter zullen aangepakt worden door te ontsnipperen en geïntegreerd aan te pakken. Dat er nog steeds 1 miljoen Vlamingen ongezuiverd lozen heeft een véél te grote impact op landbouw en natuur. Er had gerust een concrete timing mogen bij gestaan hebben.

In **Zorg voor onze natuur** (6.9) zijn we dan weer erg blij vast te stellen dat daar het overleg tussen landbouw en natuur wel een prominente rol toebedeeld krijgt.

We zijn wel benieuwd wat het resultaat zal zijn van de PAS. We vinden het allemaal zeer flou en onduidelijk welke rol landbouw, industrie en transport zullen toebedeeld krijgen.

In de Landschapsparken en Nationale parken missen we de rol die landbouw speelt in landschapscreatie en landschapsonderhoud. Landbouwers zijn immers de belangrijkste ondernemers binnen die parken, maar worden niet expliciet benoemd.

Wat we ons moeten voorstellen bij het realiseren van de nulbemesting in VEN, hebben we geen idee. Het is niet duidelijk over hoeveel hectares dit gaat en vooral: welke impact gaat dit hebben? Voor de betrokken landbouwers zal de impact groot zijn, of de impact op de beoogde doelstellingen ook groot zal zijn is een compleet andere vraag.

Bij **Bodem** (6.12) missen we de vermelding over een erosiebeleid. Gaan we dit als landbouwers op ons bord krijgen in regelgeving die boven onze hoofden beslist werd? In het algemeen missen we opnieuw de link van een holistisch beleid voor een gezond leefmilieu. Luchtbeleid, bodembeleid en waterbeleid moeten immers op elkaar afgestemd zijn, het kan niet dat het ene domein een negatieve impact heeft op een ander domein. De zorg voor bodem, lucht en water is voor een levend wezen als de mens immens belangrijk.

PFAS is ook binnen de landbouw een grote zorg. Als de veiligheid en gezondheid van burgers, én hun voedselvoorziening door de landbouw, belangrijk zijn, dan moet men gewoon durven stellen dat er in Vlaanderen gewoon geen ruimte is voor het realiseren van industriële projecten die emissies van Zeer Zorgwekkende Stoffen kunnen veroorzaken. Voor het **Vlaams Agrarisch Centrum** bestaan er dan ook geen “aanvaardbare risico’s”.

We vinden het zeer positief dat Vlaanderen een actieve rol wil blijven spelen in voedselverlies en voedselafvalreducties. En dat hiervoor ook samenwerking gezocht wordt met de federale overheid. Het (administratief) eenvoudig maken van het valoriseren van voedseloverschotten door de landbouw is hierin zeer belangrijk.

(6.14) *Procedures en rechtsbescherming*, dit is zeer soft geschreven zonder echt veel harde maatregelen. Vanuit het **Vlaams Agrarisch Centrum** hebben we niet het gevoel dat landbouwers hierdoor niet langer in een vergunningenmoeras zitten. Het lijkt ons dat we door deze lijdensweg nog niet door zijn.

Er mocht voor de landbouw wel wat meer in gezeten hebben. Het voldoet in elk geval niet aan de vele verzuchtingen en verwachtingen van onze Vlaamse landbouwers.

Vlaams Agrarisch Centrum – voor boeren, door boeren, van het veld tot in Brussel.

Koen Van den Noortgate
woordvoerder VACbond
0475/57.91.69